

Vergaderjaar 2004–2005

28 852

Onderzoek naar de Zorguitgaven

29 689

Herziening Zorgstelsel

Nr. 7

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 juli 2005

Aanleiding

In het kabinetsstandpunt over het rapport van de Tijdelijke Commissie Onderzoek Zorguitgaven (TCOZ) heb ik u toegezegd om u te informeren over de ontwikkelingen rond de Zorgbalans (zie brief 28 852, nr. 6). Zie ook het eerder toegezonden standpunt van VWS op het RVZ-advies «De Staat van het Stelsel» (Tweede Kamer, vergaderjaar 2003–2004, 29 689, nr. 2). Naar aanleiding van het kabinetsstandpunt betreffende de Tijdelijke Commissie Onderzoek Zorguitgaven (TCOZ) heb ik in het AO op 8 juni 2005 aangegeven dat ik in de toekomst twee instrumenten heb om enerzijds meer inzicht te geven in de prestaties van het systeem, namelijk de Zorgbalans, en anderzijds de Begroting Nieuwe Stijl (met ingang van de begroting 2007). Over dit laatste zal ik u begin 2006 informeren. Met deze brief ga ik vooral in op de Zorgbalans.

Bestuurlijke context

Over de volle breedte van het zorgsysteem (curatieve, langdurige en preventieve zorg) is sprake van hervormingen. Met deze hervormingen veranderen de verantwoordelijkheidsverdeling, de sturingsprincipes en de bekostigingssystematiek. Dit heeft gevolgen voor de informatievoorziening die meer gericht zal zijn op de prestaties en de daarbij behorende trends waarop partijen zich kunnen baseren voor het maken van keuzes. Vanuit mijn verantwoordelijkheid voor de werking van het zorgsysteem werk ik – als onderdeel van het gehele hervormingsprogramma voor de zorg – aan de Zorgbalans. De Zorgbalans geeft een samenhangend beeld, gebaseerd op een beperkt aantal prestatie-indicatoren die op een gebalanceerde wijze zicht geven op de prestaties van het zorgsysteem als geheel. Aan de hand van deze indicatoren kunnen de kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid van de zorg in Nederland op macroniveau worden beoordeeld.

Wat is de Zorgbalans

De Zorgbalans is daarmee een systeemmonitor waarin wordt teruggeblikt op de afgelopen jaren. Iedere twee jaar verschijnt de Zorgbalans, die betrekking heeft op de preventieve, curatieve en langdurige zorg. De Zorgbalans geeft meerjarige trends weer en geeft daarmee inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen van ons zorgstelsel. De Zorgbalans laat zien hoe de samenhang is. De Zorgbalans geeft een beeld van de bereikbaarheid, patiëntveiligheid, hoeveel geld de zorg kost, effectiviteit van zorg, ervaringen van de consument en de innovatieve kracht binnen het zorgsysteem. Bovendien zal het door mij aan u toegezegde overzicht van best practices worden toegevoegd. De Zorgbalans kijkt dus in een breder perspectief. De Zorgbalans tracht niet incidenten te monitoren, maar richt zich op de gerealiseerde trends en de geleverde prestaties. De Zorgbalans geeft een beeld van ontwikkelingen waar alle partijen in de zorg verantwoordelijk voor zijn.

De prestaties van het Nederlandse zorgsysteem komen door het hervormingsprogramma voor de zorg centraal te staan in de discussie met de Tweede Kamer. Ik heb het RIVM gevraagd een samenhangend beeld van de prestaties van de zorg te schetsen en voor het eerst in 2006 op te leveren: de Zorgbalans is daarvan het resultaat. Het RIVM brengt ook eens in de vier jaar de Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV) uit. De VTV is gericht op volksgezondheidsinformatie (hoeveel mensen met diabetes zijn er, hoeveel roken we in Nederland, zijn we te dik, wat voor leefstijlen houden we er op na) terwijl de Zorgbalans de prestaties van het gezondheidszorgsysteem centraal stelt (is het systeem betaalbaar, toegankelijk en kwalitatief voldoende). Door volksgezondheidsinformatie te confronteren met informatie uit het gezondheidszorgsysteem wordt in de zorg de gezondheid van de burger daadwerkelijk centraal gesteld. In mei 2006 presenteer ik de Zorgbalans voor het eerst, als bijlage die bij de verantwoordingsstukken uit de begrotingscyclus wordt meegestuurd (3e woensdag van mei). Vanaf het najaar van 2006 zal bovendien de website <http://www.gezondheidszorgbalans.nl/> operationeel zijn met achterliggende gegevens en een nadere wetenschappelijke verantwoording van de geselecteerde indicatoren, welke in de Zorgbalans zijn opgenomen. Voor het ontsluiten van data voor de Zorgbalans en achterliggende website onderhoudt het RIVM intensief contacten met kennisinstituten en planbureaus, toezichthouders en het zorgveld. Medewerking van deze partijen is van groot belang voor de kwaliteit van de eerste Zorgbalans. Er wordt bij het ontsluiten van data zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van bestaande gegevens, maar er zullen ook nieuwe gegevens nodig zijn, bijvoorbeeld over de wijze waarop de verzekeraars hun nieuwe rol invullen. Daarbij moet worden bevorderd dat gegevens worden gedeeld en dat er standaardisatie plaatsvindt.

De Zorgbalans zal bestaan uit een samenvatting en kernboodschappen over «hoe ons zorgsysteem presteert» en vijf hoofdstukken. Hoofdstuk 1 voorziet in een rapport over de prestaties van de gezondheidszorg op basis van een raamwerk van prestatie-indicatoren waarin aandacht wordt besteed aan achtergrond, doel, werkwijze en opbouw van het rapport. De hoofdstukken 2, 3 en 4 gaan in op respectievelijk de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de gezondheidszorg. Figuur 1 geeft een beeld van welke vragen er in de Zorgbalans worden beantwoord. Ten slotte geeft het laatste hoofdstuk de informatieparagraaf. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de informatievoorziening rondom de Zorgbalans en wat er nodig is voor de Zorgbalans 2008.

Figuur 1: Welke vragen beantwoordt de Zorgbalans

Relatie met maatschappelijke verantwoording

Naast de Zorgbalans werk ik ook aan de ontwikkeling van het jaardocument maatschappelijke verantwoording (MV) waarin de structurele verantwoordingsinformatie van individuele zorginstellingen wordt weergegeven. Via de MV wordt de jaarlijkse vraag naar verantwoordingsgegevens van instellingen vereenvoudigd, gestructureerd en samengebracht tot één jaarlijks moment van gegevensleverantie. Het jaardocument maatschappelijke verantwoording geeft straks nuttige informatie over betaalbaarheid, kwaliteit en toegankelijkheid per zorginstelling voor alle belanghebbenden waaronder toezichthouders. Daarnaast zal deze informatie worden gebruikt voor de Zorgbalans. Geaggregeerde informatie uit de maatschappelijke verantwoording wordt zoveel als mogelijk en daar waar zinvol gebruikt voor de Zorgbalans zodat de vraag naar gegevens beperkt kan blijven. De individuele jaardocumenten kunnen VWS straks ook helpen om meer inzicht te krijgen in mogelijke verklaringen voor ontwikkelingen in de Zorgbalans. Het jaardocument maatschappelijke verantwoording van instellingen in de zorgsector is publiekelijk beschikbaar. Het ministerie van VWS streeft ernaar om de individuele jaardocumenten toegankelijk te maken via de website www.jaarverslagen-zorg.nl. De Zorgbalans leidt in beginsel niet tot additionele informatie-vragen richting zorgaanbieders en zorgverzekeraars.

Perspectief

Ik wil u er op wijzen dat de eerste Zorgbalans gezien moet worden als een nulmeting of voormeting. De Zorgbalans blijkt immers terug en geeft daardoor in 2006 niet op alle terreinen informatie over de hervormingen, met name niet over de mogelijke effecten van hervormingen in het stelsel die recent in 2005 hebben plaatsgevonden of pas in 2006 van kracht worden. In het laatste hoofdstuk van de Zorgbalans wordt aangegeven welke ontwikkeltrajecten gevolgd gaan worden voor de Zorgbalans die in 2008 zal verschijnen.

De kracht van de Zorgbalans ligt in de presentatie van samenhang en overzichtelijke weergave van een beperkt aantal prestatie-indicatoren. De vragen die in de Zorgbalans worden beantwoord sluiten goed aan op het nieuwe zorgstelsel. Ik streef ernaar vast te houden aan deze vragen om de informatiebehoefte van de Zorgbalans niet uit te laten dienen. De keuze van de vragen sluit bovendien goed aan op internationale trajecten (Europa, OECD, WHO). Op onderdelen wordt de Zorgbalans het instrument om Nederland te vergelijken met de zorgprestaties in andere landen. De aankomende periode zal ik dan ook gebruiken om de Zorgbalans stevig op de kaart te zetten en in samenwerking met het RIVM door te werken aan de verdere implementatie van de eerste Zorgbalans in mei 2006.

Ik wil benadrukken dat de ontwikkeling van de Zorgbalans een groeitraject is en dat de eerste Zorgbalans in mei 2006 voor 80% gevuld zal zijn. In mei 2008 verschijnt een Zorgbalans met inzicht in de werking van het zorgsysteem.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
J. F. Hoogervorst